

Varetektssurrogat

Fagseminar 2026 – Nasjonal koordineringsenhet

Politiadvokat Olav Johan Aasen, Oslo politidistrikt

Hvem kan fengsles?

Skjellig grunn
til mistanke

...fengsel i mer
enn 6 måneder

Unndragelse
Bevisforspillelse
Gjentakelse

Hvem kan fengsles?

Skjellig grunn
til mistanke

Objektive vilkår
for straff

Subjektive
vilkår for straff

Hvem kan fengsles?

Skjellig grunn
til mistanke

...fengsel i mer
enn 6 måneder

Unndragelse
Bevisforspillelse
Gjentakelse

Hvem kan fengsles?

..når det er reist sak om overføring til tvungent psykisk helsevern eller tvungen omsorg, eller det er sannsynlig at slik sak vil bli reist

Utilregnelige kan pågripes og fengsles når:

Samme vilkår,
uten krav om
skyldevne

...reist sak om
overføring til
TPH/TO

...sannsynlig at det
vil reises sak om
overføring til
TPH/TO

Varetektssurrogat

Straffeprosessloven § 188
andre ledd – **med** samtykke

Straffeprosessloven § 188
tredje ledd – **uten** samtykke

Varetektssurrogat – uten samtykke

Gjerningstids- punktet

*klar sannsynlighets-
overvekt for
utilregnelig*

Fengslingstids- punktet

*"Sterkt avvikende
sinnstilstand"*

Grunnlag

*Entydig sakkyndig
utredning*

Uttalelse

*Institusjonen bør få
uttale seg*

Politiet ønsker et godt samarbeid om varetektssurrogatet

Kjennelsen hjemler plasseringen – behandling skjer etter phl.

Kjennelsen kan fastsette utvidet adgang til tvang utenfor institusjon

Kjennelsen fastsetter varetektssperiodens lengde

Brev- og besøksforbud

Politiet ønsker et godt samarbeid om varetektssurrogatet

Rett sikkerhetsnivå før
politivakthold

Det regionale helseforetaket er
ansvarlig for plassering

Politiet har ansvar for å frakte
siktete

Utgang må avklares med
politiadvokaten

Takk for meg

Olav Johan Aasen, politiadvokat, Oslo politidistrikt